

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-11-18
Meddelad i
Nacka

Mål nr M 7909-24

PARTER

Sökande

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

Motpart

Peter Giegold, 19560721-0217
Stora Köpinge Köpingemölla
Forsvägen 20
271 72 Köpingebro

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar Peter Giegold att till staten betala vite om sammanlagt 25 000 kr.

Dok.Id 914911

Postadress

Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress

Sicklastråket 1

Telefon

08-561 656 30

E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 12 oktober 2023 att förelägga Peter Giegold att inom markerat område enligt beslutsunderlag på fastigheten Högmora 2:6 med adress Takymetervägen 2 i Huddinge vidta följande åtgärder:

1. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft skylta fastigheten för att motverka dumpning av avfall på fastigheten.
2. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft se till att samtligt avfall enligt bilderna i beslutsunderlag 2 samt på markerat område enligt beslutsunderlag 1, tas omhand och avlägsnas från fastigheten. Kravet förenas med ett löpande vite om 20 000 kronor för varje månad som åtgärden inte utförts inom utsatt tid. För de olika avfallstyperna gäller följande:
 - a) Icke farligt avfall ska sorteras efter avfallsslag och lämnas in till godkänd avfallsmottagare.
 - b) Farligt avfall ska sorteras efter avfallsslag och skickas med transportör med tillstånd för transport av farligt avfall samt lämnas till godkänd avfallsmottagare.
3. Senast 1 månad efter att beslutet vunnit laga kraft redovisa skriftligen till tillsynsmyndigheten enligt punkterna a, b, och c nedan. Kravet förenas med ett löpandevite om 5 000 kronor för varje månad som redovisningen inte inkommit inom utsatt tid.
 - a) Dokumentation i form av transportdokument, mottagningskvitton och/eller motsvarande från inlämning till avfallsmottagare avseende icke farligt avfall från fastigheten.
 - b) Avfallsjournal och transportdokument samt mottagningskvitto från inlämning till avfallsmottagare med avseende farligt avfall från fastigheten.
 - c) Fotografier som visar att samtligt avfall enligt beslutsunderlag 1 och 2 är avlägsnat från platsen.

Nämnden har nu ansökt om utdömande av vite för perioden 25 augusti 2024 till 25 september 2024.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att Peter Giegold ska förpliktas att betala vite om 25 000 kr. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bland annat följande.

Mellan mars och september 2023 inkom klagomål angående fastigheten Högmora 2:6 i Huddinge kommun. Klagomålen gällde bl.a. att byggföretag använder fastigheten Högmora 2:6 för att avlasta och tippa byggmaterial och att farligt avfall lämnats i behållare på fastigheten. Under perioden har Peter Giegold och nämnden haft ett flertal kontakter och det har gjorts en inspektion på fastigheten tillsammans med bland annat honom. Under telefonsamtal med Peter Giegold den 14 mars 2023 framgick det att en boende i området har en fullmakt för att ta beslut om skrotbilar och skräp på fastigheten. Peter Giegold uppgav att han och fullmaktsägaren hade för avsikt att forsla bort det avfall som finns på fastigheten och att avgränsa fastigheten genom att placera ut stenar längs med fastighetsgränsen. Under samtalet efterfrågades en tidsplan för genomförandet och Peter Giegold skulle återkomma efter två dagar. Den 27 april 2023 besökte handläggare fastigheten och kunde konstatera att sprängmattor, stängsel, betongplattor, takpannor, byggmaterial samt löst skräp i form av krukor, plast och slangar fanns på fastigheten. Under ett senare möte på fastigheten den 8 maj 2023 uppskattades mängden sprängmattor till ca 35 ton.

Nämnden beslutade i oktober 2023 att förelägga Peter Giegold med löpande vite. och Peter Giegold delgavs föreläggandet den 4 december 2023. Beslutet vann laga kraft den 25 december 2023 och beslutet skulle ha fullgjorts den 25 januari 2024.

Vid inspektion för uppföljning av beslutet den 8 oktober 2024 konstaterades att avfall som utgörs av sprängmattor, stängsel och betongplattor fortfarande finns kvar på fastigheten. Ingen redovisning har inkommit miljötillsynsavdelningen.

Nämnden har haft dialog med Peter Giegold som har getts flera chanser att omhänderta avfallet. Han har inte agerat enligt de beslut som riktats mot honom. Avfallet har nu legat på platsen i över ett år. Att avfallet legat så länge och utsätts för väder ökar risken för att miljöfarliga ämnen sprids i miljön. Vidare besvärar de boende i området av att avfallet tillåts ligga och har uttryckt oro för barnsäkerheten i och med att sprängmattorna är väldigt tunga och kan riskera att rasa.

Sammanfattningsvis skulle föreläggandet ha fullgjorts den 25 januari 2024. Vid inspektion på fastigheten har det konstaterats att avfallet fortsatt är kvar på fastigheten. Nämnden bedömer därmed att beslutspunkt 2 ej är uppfylld. Eftersom åtgärd måste vidtas för att kunna redovisas är inte heller beslutspunkt 3 uppfylld. Någon redovisning avseende de massor som forslats bort har heller inte inkommit. Nämnden bedömer därmed att det är rimligt med utdömande av vite enligt tidigare beslut. Nämnden finner inga skäl att jämka vitet.

Peter Giegold har motsatt sig att vite döms ut och har till stöd för sin inställning i huvudsak anfört följande.

Han har tidigare haft ett möte på plats med delar av bostadsrättsföreningen och kommunen. Han har informerat kommunen om att sakerna som lämnats på fastigheten Högmora 2:6 tillhör kommunens egen entreprenör, Peab. Det är entreprenören som ska ansvara för att plocka undan materialet. Kommunen har tidigare uppgett att man inte har någon aning om vem som är byggherre för vägarbeten m.m. som kommunen genomfört, dvs. vem som ansvarar för det material som lämnats på fastigheten. Han har försökt ringa aktuella byggbolag i de fall sakerna varit märkta, men till ingen nytta. Han har försökt få tag i kommunen, men får inga svar. Han har också haft svårt att få hjälp av en jurist.

DOMSKÄL

I mål om utdömande av vite ska mark- och miljödomstolen pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har fått laga kraft, om det är lagligen grundat och om föreläggandet har överträtts. Om föreläggandet har överträtts ska domstolen pröva om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Finns förutsättningar att döma ut vitet ska domstolen även pröva vitets storlek och beakta om det finns skäl för jämkning av vitet.

Enligt nämnden delgavs Peter Giegold föreläggandet den 4 december 2023, och det vann laga kraft den 25 december 2023. Det framgår dock av den delgivnings-

bekräftelse som nämnden gett in i målet att Peter Giegold personligen har kvitterat försändelsen den 29 november 2023. Tidpunkten för delgivning är därför det datumet, se 32 och 39 §§ delgivningslagen (2010:1932). Beslutet vann därmed rätteligen laga kraft den 21 december 2023, dvs. dagen efter att överklagandefristen löpte ut, jfr 44 § förvaltningslagen (2017:900). Punkterna två och tre i föreläggandet skulle därför, såvitt är aktuellt i detta mål, ha fullgjorts senast den 21 januari 2024. Då nämndens misstag är till fördel för den enskilde i detta fall saknar det betydelse att nämnden utgått ifrån att föreläggandet skulle ha fullgjorts först den 25 januari 2024.

Beslutet har alltså delgetts Peter Giegold och det har fått laga kraft. Nämnden har i föreläggandet redogjort för tillämpliga bestämmelser och den bedömning som ligger till grund för föreläggandet. Mark- och miljödomstolen bedömer att föreläggandet är lagligen grundat.

Enligt föreläggandets andra och tredje punkt ska samtligt avfall som framgår av underlaget till föreläggandet ha tagits omhand och avlägsnats från fastigheten och redovisning om detta ska lämnas till nämnden. Utifrån fotografier som nämnden åberopat från uppföljning av ärendet den 8 oktober 2024 kan det konstaterats att sprängmattor, stängsel och betongplattor då fanns kvar på fastigheten. Med hänsyn till att samtligt avfall skulle bortforslas enligt föreläggandet bedömer domstolen att det är visat att punkten två i föreläggandet har överträtts för den sökta perioden.

Med hänsyn till att merparten av byggmaterialet fortfarande fanns kvar på fastigheten under den aktuella tidsperioden och det saknas skäl att ifrågasätta nämndens uppgifter om utebliven redovisning avseende de massor som tagits bort bedömer domstolen att det är visat att även punkten tre i föreläggandet har överträtts för den sökta perioden.

För att vite ska kunna dömas ut krävs även att adressaten har faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Peter Giegold har bl.a. uppgett att han inte är

ansvarig för materialet och att han har gjort ansträngningar för att ta reda på vem eller vilka ägarna är.

Miljöbalken innehåller inte någon legaldefinition av begreppet verksamhetsutövare, utan en bedömning får göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet (jfr MÖD 2005:64). För att någon ska betraktas som verksamhetsutövare ska denne ha faktisk och rättslig möjlighet att vidta åtgärder mot påstådda störningar och olägenheter. Bedömningen ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och är oberoende av civilrättsliga avtal (jfr MÖD 2005:64).

Enbart det förhållandet att någon är fastighetsägare kan inte utan vidare medföra att denne också ska betraktas som verksamhetsutövare och därmed ansvara för att vidta åtgärder mot påstådda störningar och olägenheter inom fastigheten. För att fastighetsägaren ska kunna göras ansvarig måste det tillkomma någon omständighet, till exempel att fastighetsägaren agerat eller underlåtit att agera på ett sådant sätt som är jämförbart med att denne har accepterat verksamheten (jfr MÖD 2006:63).

Av utredningen i målet framgår att miljötillsynsavdelningen i Huddinge kommun vid flera tillfällen har varit i kontakt med Peter Giegold, bl.a. via telefon men även genom att Peter Giegold deltagit vid möten på fastigheten. Någon invändning om att han saknar möjlighet att följa föreläggandet har inte gjorts. Peter Giegold har även uppgett att en boende i området har fullmakt för att hantera avfall på fastigheten och att de tillsammans kommer att tillse att avfallet forslas bort, utan att så har skett. Peter Giegold har således varit medveten om att byggmaterial och avfall avlastats eller tippats på fastigheten och har dessutom först efter föreläggande från nämnden agerat för att förhindra att ytterligare material och avfall tillkommer.

Domstolen bedömer mot bakgrund av ovanstående att Peter Giegold i egenskap av fastighetsägare är rätt adressat och att han har haft rättslig och faktiskt möjlighet att följa föreläggandet.

Sammantaget finns det alltså fog för att döma ut löpande vite om 20 000 respektive 5 000 kr för den aktuella perioden. Enligt domstolen har ändamålet med vitet inte förlorat sin betydelse. Det har heller inte framkommit några särskilda skäl till att vitet ska jämkas. Det faktum att massor bortforslats utgör enligt domstolen inte skäl för nedsättning. Domstolen har då särskilt beaktat den mängd avfall som finns kvar på fastigheten. Nämndens ansökan ska alltså bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 9 december 2024. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

I domstolens avgörande har rådmannen Peter Winge deltagit. Föredragande har varit Jessica Waher.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.